Waterschap Rijn en IJssel

VERSLAG

Onderwerp	:	Bestuurlijk overleg wateropgaven Lochem en Barchem
Datum	:	Woensdag 14 januari 2026
Locatie	:	Dorpshuis 't Onderschoer, Schotzaal, Beukenlaan 1, Barchem
Aanwezig bestuurlijk	:	Peter Schrijver (Waterschap Rijn&IJssel, **voorzitter**), 5.1.2.e 5.1.2.e (provincie Gelderland), 5.1.2.e (Vitens), Marja Eggink (gemeente Lochem), 5.1.2.e (Staatsbosbeheer), 5.1.2.e 5.1.2.e (Vereniging Contact Barchem)
Aanwezig ambtelijk	:	5.1.2.e (Vitens), 5.1.2.e 5.1.2.e (Waterschap Rijn en IJssel), 5.1.2.e (provincie Gelderland), 5.1.2.e (gemeente Lochem), 5.1.2.e 5.1.2.e (Antea Group)
Afwezig met kennisgeving		5.1.2.e (Staatsbosbeheer), 5.1.2.e (Vereniging Contact Barchem), 5.1.2.e (gemeente Lochem),

1. Welkom, inleiding, kennismaking en doel overleg

Peter Schrijver heet iedereen welkom. Aanleiding is het bestuurlijk overleg van oktober 2025 tussen de Vereniging Contact Barchem, de gemeente Lochem en het Waterschap Rijn en IJssel, en daarmee de perikelen rondom het project Hagenbeek. De uitvoering van dit project is weliswaar nagenoeg gereed, maar de monitoring en het beheer vergen nog veel werk. De signalen en de WOO-verzoeken die zijn ontvangen, laten zien dat er onrust en zorgen zijn.

Peter dankt de Vereniging Contact Barchem voor het initiatief van dit bestuurlijk gesprek en de aanwezigheid van eenieder. Tegelijkertijd is dit overleg niet het hele speelveld. Er zijn meer stakeholders en er speelt meer. Het doel van dit bestuurlijk overleg is om te kijken hoe de onrust kan worden weggenomen dan wel kan worden verminderd, het vertrouwen kan worden teruggewonnen, we samen kunnen werken aan de wateropgaven en hoe we dit gaan organiseren.

Na een voorstelrondje wordt nog stilgestaan bij de afwezigheid van Ans Mol (gedeputeerde provincie Gelderland). In het vorige overleg is voorgesteld om de provincie bestuurlijk te laten aansluiten. 5.1.2.e geeft aan dat de gedeputeerde Ans Mol wel aanwezig wilde zijn, maar dat dit niet mogelijk was in haar agenda. 5.1.2.e heeft vooroverleg met haar gehad en hij heeft van haar het mandaat meegekregen. Ook zorgt 5.1.2.e voor een terugkoppeling aan haar. Daarnaast is opgemerkt dat er twee gedeputeerden van de provincie Gelderland betrokken zijn. Naast Ans Mol, gedeputeerde water, is dat Harold Zoet als gedeputeerde voor natuur, waaronder het natuurproject Hagenbeek. Harold kon ook niet aanwezig zijn.

Marja Eggink geeft aan dat de gemeente om tafel wil om rust in het gebied rondom de Hagenbeek te krijgen en dat dit belangrijk is voor het vervolg. Daar zit de kern van het probleem en de zorg. Het gaat om de beleving en de impact bij de inwoners en bedrijven. We moeten het eerst hebben over de onrust en weerstand rondom Hagenbeek en dan pas over een breder proces. Mensen zullen zich overvallen voelen als er meer op hen afkomt. Wil je samenwerken aan de bredere opgave op lange termijn dan moet je eerst de rust en het vertrouwen terugbrengen.

5.1.2.e onderkent het belang van samenwerken aan de lange termijn en geeft aan dat we op korte termijn aan de slag moeten met de zorgen rondom Hagenbeek. De presentatie die voorligt in dit bestuurlijk overleg onderschrijft dit en voorziet in een pragmatische aanpak op korte termijn.

5.1.2.e vult aan dat dit overleg de opmaat daarvoor is.

5.1.2.e geeft aan dat de Provincie de intentie heeft om vaart te maken en dat het belangrijk is dat de provincie, de gemeente, het waterschap en Vitens een intentieovereenkomst tekenen. Het is zaak om vooruit te kijken met aandacht voor de onrust en pijn die er is. Daar moeten we op korte termijn invulling aan geven en niet wachten op het bredere verhaal.

Aanwezigen erkennen de onrust en willen het probleem in de kern/lokaal oppakken. Dan pas kunnen we verder. In het gebied wordt er veel over gesproken. Niet alleen door de groep die zich laat horen, maar ook de groep die niet/minder zichtbaar is of buiten de projectgebieden valt.

Naast de techniek en methode, gaat het om de werkelijkheid en de leefwereld van mensen. Het verbinden van de theorie en de praktijk, langs een zorgvuldig proces en de koppeling met het inhoudelijke doel zijn cruciaal. Het gaat om de weg naar het doel toe en dat vraagt om maatwerk met begrip voor eikaars belangen. Zorg dat je de start goed doet. Het is complex en we moeten ook accepteren dat niet alles op te lossen is.

Gevraagd wordt hoe een gezamenlijk proces en samenhang zich verhoudt tot het project van de drinkwaterwinning van Vitens. 5.1.2.e geeft aan dat meerdere initiatieven/projecten in het gebied verschillende fases kennen. Het is belangrijk om de planningen hiervan naast elkaar te zetten en in het grotere geheel te blijven zien. Waar zit de pijn in het gebied en eerst de belangrijke dingen oppakken, geredeneerd vanuit de wateropgave.

Het gaat om vanuit verbinding te komen tot vertrouwen en draagvlak. Juist ook voor de mensen die buiten de scope van het project vallen. Je moet naar de mensen toe en de mensen ontzorgen. Het is ‘en en’, kijk ook naar wat het toevoegt. Er zijn ook veel positieve signalen.

De aanwezige partijen willen op korte termijn aan de slag en een intentieovereenkomst tekenen. Peter geeft aan dat de intentieovereenkomst besloten en getekend wordt door de provincie Gelderland, de gemeente Lochem, Vitens en het Waterschap Rijn en IJssel. Dit wordt de bestuurlijke stuurgroep. Daarnaast is het goed dat er een bredere bestuurlijke klankbordgroep komt.

De provincie is niet voor het instellen van een brede bestuurlijke klankbordgroep is, maar wel voor het gedegen verkennen van de vastgestelde opgave samen met en op basis van de mogelijkheden van gebiedspartners.

De governance en aanpak, waaronder de communicatie en het participatieproces, moet nog zijn vorm krijgen. Daarbij is de aanpak van het bouwen aan vertrouwen voorwaardelijk gesteld.

Ten aanzien van de 'Wateropgaven Lochem en Barchem' zijn twee kernpunten benoemd:
1. Eerst de onrust en zorgen rondom Hagenbeek aanpakken en dan pas nieuwe projecten starten.
2. Doorgaan met de intentieovereenkomst 'Watersysteem Lochemse berg en omgeving' met daarbij op korte termijn aandacht voor de onrust die er is. Dit wordt verder meegenomen in de verkenningsfase van het proces 'Watersysteem Lochemse Berg en omgeving'.

Hierna wordt de bestuurlijk opdracht, de zorgen, de opgave en de aanpak gepresenteerd. Daarbij dient nog wel uitgeschreven te worden hoe we aan de slag gaan vanuit de projecten. Om een vals start te vermijden, dient begonnen te worden bij de onrust, pijn en zorgen. Dat kan het beste door terug te kijken naar de pijn en het verleden, inzicht en samenhang in de projecten, het inventariseren van de zorgen en dan kijken welke acties nodig zijn.

2. Presentatie opgehaalde urgentie, opgave en voorstel vervolg

5.1.2.e en 5.1.2.e zijn in december gestart en hebben de aanwezige partijen gesproken. Het is duidelijk dat er meer stakeholders zijn en dat nog niet met iedereen is gesproken. De opgehaalde beelden uit de gesprekken zijn verwerkt in de presentatie. De presentatie is door 5.1.2.e en 5.1.2.e ambtelijk voorbereid en afgestemd met de partijen waarmee is gesproken. De presentatie is voorafgaand aan het bestuurlijk overleg gedeeld. 5.1.2.e en 5.1.2.e hebben in dit bestuurlijk overleg de presentatie toegelicht.

Voorafgaand aan de presentatie hebben de aanwezige bestuurders al veel besproken zoals weergeven onder het eerst punt in dit verslag. Aanvullend daarop wordt meegegeven dat het gebied 'Lochem en Barchem' als sleutelproject kan worden geïdentificeerd in de 'aanpak droogte en wateroverlast Achterhoek en Liemers'. Daarmee wordt de urgentie, samenwerking en benodigde inzet van middelen breder gewaarborgd. De wateropgaven zijn hoofdzakelijk lange termijn, waardoor er tijd is om deze in goede afstemming met het gebied te verkennen. De opgave voor het N2000 gebied Stelkampsveld en de drinkwaterwinning staan wel vast. Daarnaast dient nog bekeken te worden welke stakeholders bij welke (deel)gebieden een belang hebben.

De presentatie is goed ontvangen en doet recht aan wat er moet gebeuren. De volgende twee punten worden toegevoegd aan de presentatie:
1. Dia 'Aanleiding en toewerken naar gezamenlijke bestuurlijke opdracht': de tekst 'Én-én: onrust wegnemen **én** samen werken aan opgaven en doelen op het gebied van klimaat en drinkwater' aanvullen met '*natuur*'. Dit legitimeert de betrokkenheid van Staatsbosbeheer.
   Niet in het overleg genoemd, hier ook '*landbouw*' toevoegen. Dit past ook bij de gezamenlijke opgave 'voldoende beschikbaarheid van water voor landbouw en natuur' zoals weergegeven in de dia 'Ingrediënten in het werken aan gezamenlijke opgaven'.
2. Dia 'De mens centraal': de tekst 'Zorgen serieus nemen, men wil gehoord worden' vervangen door 'Zorgen *erkennen* en serieus nemen, men wil gehoord worden'

3. Sluiting, resumé afspraken

De provincie, de gemeente, Vitens en het waterschap gaan bestuurlijk om tafel en pakken de besluitvorming van de intentieovereenkomst op. Deze stuurgroep wil dit overleg bij voorkeur

in Barchem houden. Deze partijen willen de intentieovereenkomst tijdig vaststellen, zodat deze in het vervolgoverleg kan worden ondertekend.

De inzichten, samenhang en vooruitgang wat er op de huidige projecten moet gebeuren wordt ambtelijk in beeld gebracht door de provincie, het waterschap en Vitens. En vervolgens in een werksessie met Vereniging Contact Barchem besproken. Vanuit de onrust en zorgen wordt bekeken wat en waar op korte termijn moet gebeuren.

De aanwezigen spreken af dat het vervolgoverleg van deze bestuurlijke klankbordgroep 'Wateropgaven Lochem en Barchem' plaatsvindt op maandag 9 maart om 17.00 uur in Barchem.

Tot slot is afgesproken om de communicatie klein te houden om de onrust niet te vergroten. Wel is gevraagd om een kernboodschap voor intern gebruik om de achterban te informeren. Hierna is een voorstel voor de kernboodschap opgenomen.

Kernboodschap
De bestuurlijke vertegenwoordigers van de provincie Gelderland, de gemeente Lochem, Vitens en het Waterschap Rijn en IJssel hebben elkaar op 14 januari 2026 gesproken. Dit naar aanleiding van de onrust en zorgen die er zijn rondom het project Hagenbeek. De partijen erkennen dit en nemen dit zeer serieus. In het bijzijn van Staasbosbeheer en Vereniging Contact Barchem is afgesproken om eerst gesprekken te voeren met de mensen waar de pijn zit. Daarna worden de wateropgaven in het gebied Lochem en Barchem verder verkent met de belanghebbenden. Door de provincie Gelderland, de gemeente Lochem, Vitens en het Waterschap Rijn en IJssel wordt een intentieovereenkomst vastgesteld. Met de intentieovereenkomst worden middelen, waaronder rijksgelden, gewaarborgd voor de verkenning van de wateropgaven en de aanpak op korte termijn voor het bouwen aan vertrouwen en samenwerking..